

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

1

בפני כב' השופט צבי דותן

התובע רן לפיד

נגד

הנתבע שי אלבינצר

ע"י ב"כ עו"ד אבי אלבינצר

2

3

פסק דין

1. בפניי תביעת לשון הרע בגין שתי הודעות שפורסמו ע"י הנתבע ב"פורום" האינטרנט של עמותה, העוסקת בקידום הנהיגה והספורט המוטורי בישראל, ושמה – "מועדון מכוניות וספורט מוטורי עממי". יש כנראה רגליים לטענה שהאירועים נשוא התובענה התרחשו על רקע של מחלוקת עסקית מסויימת, ועל כן אתאר בקצרה את הרקע ואת האירועים, ראשון ראשון ואחרון אחרון.

9

2. התובע הינו עורך דין, והיה חבר העמותה, ושימש גם כיועצה המשפטי. התובע עסק גם בהתקנת תוכנות ECUTEC במכוניות ספורט מסוג מיצובישי לנסר אבולושיין, והיה הספק והמתקין היחיד בישראל, של תוכנות ECUTEC למכוניות כאמור.

13

3. מר ערן גומר הוא יו"ר העמותה הנזכרת לעיל, וכמו כן הוא הבעלים של סדנת TIG למכוניות ספורט. סדנת TIG קיבלה בחודש אוגוסט 2007 את הזיכיון לשמש נציגה ("דילר") רשמית של חברת ECUTEC למכוניות מיצובישי לנסר אבולושיין, בישראל. התובע לא היה שבע רצון מכניסתו של ערן גומר לתחום, וביקש כי גומר יוותר על הזיכיון. גומר כמובן לא הסכים לכך.

19

4. ביום 1/11/07 פרסמה סדנת TIG הודעה, בפורום העמותה באינטרנט, ובה היא מבשרת שמעתה ואילך אנחנו – TIG – ה"דילרים" הרשמיים של ECUTEC למכוניות EVOLUTION בישראל (מוצג נ/2).

23

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

5. ביום 6/11/07 הגיב התובע, בהודעה שלו בפורום העמותה (מוצג נ/1), ובה הוא מאחל ל-TIG בהצלחה, ומדגיש עם זאת כי הוא, התובע, ממשיך לעבוד ולתת את שירותי ה-ECUTEC כמו תמיד, בהיותו "זרועו הארוכה" של ה"דילר" הגדול ביותר באירופה, של ECUTEC.

6. הנתבע הינו עורך דין, וכן הינו חבר ועד העמותה, ומשמש גם כדובר העמותה. ביום 7/11/07 נתקיימה פגישה בבית קפה בהרצליה בין אורן בנבנישתי (אז – חבר העמותה) לבין מספר חברי ועד העמותה, ביניהם הנתבע וערן גומר. אורן בנבנישתי העלה את חוסר שביעות רצונו מכך שחברים בעמותה מפרסמים את עסקיהם הפרטיים בפורום העמותה, דבר הנוגד לדעתו את רוח העמותה מאז ומעולם. במהלך אותה פגישה התלהטו הרוחות, ואחד הנוכחים, אורן קליין (שהוא לקוח של TIG, וחבר של ערן גומר), תקף פיזית והכה את אורן בנבנישתי, זאת בנוכחות חברי ועד העמותה, שלטענתו, לא עשו דבר ולא התערבו.

7. ביום 8/11/07 שלח אורן בנבנישתי הודעה בפורום העמותה, בה הוא מתאר את האירוע הנ"ל, חוזר על כך שהמועדון לא נועד לקידום אינטרסים עסקיים, וחברי המועדון אינם משתפים פעולה עם אנשים אלימים, וקורא לערן גומר, לנתבע, ולאחרים, להתפטר מתפקידיהם ולבטל חברותם במועדון (קרי, בעמותה). תכתובת שלמה וענפה התנהלה בפורום העמותה (מוצג ת/1), סביב ענין התקיפה שבוצעה נגד בנבנישתי, וכמו כן נזכרת, בתכתובת זו, סוגיית הזיכיון ש-TIG קיבלה מ-ECUTEC. התובע לא התערב בתכתובת זו כלל.

8. למחרת, ביום 9/11/07, שעה 17:00, הודיע התובע (מוצג ת/3) על התפטרותו מתפקיד היועץ המשפטי ועו"ד של העמותה. בהודעת ההתפטרות הוא מלין, בין היתר, על כך שועד העמותה (הועד החדש, שנבחר באותה שנה) אינו מערב אותו בעניינים המשפטיים של העמותה, ומתעלם מהייעוץ שניתן על ידו. כמו כן הוא מצייין בהודעתו כי הוא רואה בחומרה את הפגיעה הפיזית באחד מחברי העמותה. הוא מצייין כי הוא "בוש ונכלם להיות שותף בעמותה אשר אינה מוקיעה מבין שורותיה אנשים אשר אינם בוחלים בכל אמצעי כדי להשליט את דעתם". הוא מצייין כי חיכה להודעת גינוי פומבית ורשמית מצד יו"ר העמותה למעשה התקיפה של בנבנישתי, אך זו לא הגיעה, ועל כן הוא מתפטר מתפקידו כיועץ המשפטי וכחבר בעמותה.

9. כעבור מספר שעות, ביום 10/11/07, שעה 00:18, שלח הנתבע (שהוא, כזכור, חבר ועד העמותה ודובר העמותה) תגובה אל התובע, ובה כתב בין היתר:

"עו"ד לפיד,

חשבתי לענות לך כחבר ועד או כעו"ד אבל **גיבוב השטויות שכתבת** לא שווה

התייחסות רצינית!!

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 2402-01-08 לפיד נ' אלבינצר

1 התנדבות ללא שכר, בחר בהפגנתיות להתעלם, אופי ונושא משפטי ...

2 נו באמת, אתה באמת חושב שזה עושה רושם על מישהו?

3

4 אם אתה כותב כעו"ד – אז את כל האמת!

5

6

7 שי אלבינצר".

8
9 את ההודעה הזאת של הנתבע, בפורום העמותה, מכנה התובע "הפרסום הפוגע", ואילו אני
10 אכנה אותה מכאן ואילך בשם "הפרסום הראשון".

11
12 ציינתי, כי הפרסום הראשון נעשה ביום 10/11/07 בשעה 18:00. נקודה זו טעונה הבהרה,
13 שכן, בגוף הפרסום מופיעה השעה 54:15. התובע הציג מסמך (נספח ו' לתצהירו) המוכיח כי
14 הפרסום הראשון נשלח אכן ביום 10/11/07 בשעה 18:00. הוא הסביר בעדותו כי זו אכן
15 השעה שבה פורסם הפרסום הראשון ב"פורום הפתוח" של העמותה. בשלב מאוחר יותר,
16 הוא הועבר אל "פורום החברים" (שהוא פורום סגור, המיועד לחברי העמותה בלבד), ושם
17 מופיעה השעה 54:15 (פרו', עמ' 18 ש' 11 – 18, עמ' 20 ש' 4 – 8).

18
19 10. כשעה לאחר הפרסום הראשון, ביום 10/11/07, שעה 05:01, שלח התובע, בפורום, הודעה
20 (נספח 1 לכתב ההגנה) ובה כתב (בין היתר) כדברים האלה:
21 "חברים, עבדו עליכם.

22 יו"ר המועדון מר ערן גומר סיפר לכם שמוסד טיג נבחר להיות הנציג הרשמי
23 של ECUTEC בישראל ...

24

25 הדבר הוא שקר גס

26 כפי שניתן לראות באתר הרשמי של ECUTEC, מוסד טיג הוא בסה"כ סוכן
27 משנה של מר רפי רבן מישראל.

28 חבל שיו"ר המועדון מר ערן גומר וחבר ידידיו הנאמנים בחר לשקר לכם.

29 עוד יותר חבל, שהוא ניצל את המועדון כבמה

30 הכאב שלי הוא כפול, מכיון שאחרי אינספור שעות שהשקעתי באופן אישי
31 במר גומר, האיש שקראתי לו חבר הלך מאחורי גבי לחברת ECUTEC לקחת
32 את הנושא מידיי, ואז בא לשקר פה בפורום המועדון לכולכם, שהוא נבחר
33 לנציג הרשמי".

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

11. באותו יום, 10/11/07, בשעה 18:10, כתב אחד מחברי העמותה, מר נתן חקמן, הודעה בפורום, המופנית אל הנתבע (ת/3), ובה חיווה דעתו שתגובתו של הנתבע (הכוונה היא לפרסום הראשון) אינה הולמת ואינה ראויה, והוא קורא לנתבע להסיר לאלתר את הודעתו הנ"ל (הפרסום הראשון) מן הפורום.

12. תגובתו של הנתבע אל נתן חקמן נשלחה באותו יום, 10/11/07, בשעה 19:42, והיא תכונה להלן **"הפרסום השני"** (ת/4). בפרסום השני כותב הנתבע אל נתן חקמן כלהלן:

"כדי לא להוסיף עוד שמן למדורה, אני עונה לך בפרטי.
.....
מאחר ורן פשוט משקר ומסלף מידע, גם אם קשה לך להאמין בכך, אני עומד מאחורי כל מה שכתבתי, ותאמין לי שהייתי מאד עדין ...
לאחר מספר שיחות עם רן, בהן לא רק שנתן ייעוץ משפטי שגוי, אלא אף ניסה לנצל את מעמדו כ"יועץ משפטי" לטובת אינטרסים פרטיים, לא נותר אלא להתעלם ממנו
אשמח לשוחח עמך ולהבהיר לך את תרומתו האדירה של רן אבל לא לעמותה אלא לכך שהמצב הגיע לאן שהגיע, ומדוע".

הודעה זו של הנתבע ("הפרסום השני") היא, לטעמי, הבסיס העיקרי לתביעת לשון הרע שבפניי. יצוין כי הודעה זו לא נשלחה בפורום, אלא נשלחה כהודעה פרטית אל מר נתן חקמן בלבד, והוא לבדו קיבל וראה אותה.

הפרסום הראשון ("גיבוב השטויות שכתבת" וכו')

13. באשר ל"פרסום הראשון" ("גיבוב השטויות שכתבת לא שווה התייחסות רצינית") אינני סבור כי היה בו משום לשון הרע. הפורום משמש לקיום דיונים ערים, בנושאים המעסיקים את חברי העמותה. כפי שניתן לראות מחומר הראיות בתיק זה, לעיתים מופיעות בפורום אמירות פוגעות ומעליבות, מעליבות לטעמי אף יותר מ-"גיבוב השטויות שכתבת", המהוות כנראה חלק מ"תרבות השיח" המקובלת בפורום. ביחס לביטוי "גיבוב שטויות", ניתן למצוא כמה וכמה תכתובות בפורום בהן נעשה שימוש בביטוי זה (ראה למשל הודעה מאת רונן ניר, מיום 4/9/06. או הודעה מאת תמיר, מיום 12/4/04. צורפו כנספח 2 לתצהיר הנתבע). גם התובע עצמו עשה שימוש בלשון דומה, בהודעה שפרסם בפורום, ביום 9.12.04, ובה כתב: "עזוב אותי רונן מהשטויות שלך....".

ייתכן מאד שהתובע נפגע מהביטוי "גיבוב השטויות שכתבת", אולם, כידוע,

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

"המבחן בדבר קיום לשון הרע לפי סעיף 1 איננו מתמצה בתחושת העלבון הסובייקטיבית של הפרט עליו נסב הדיבור או הכתב המייחס לו דברים פוגעים, אלא יסודו אובייקטיבי, היינו, מה השפעתם או זיקתם של דברי לשון הרע, להערכה לה זוכה הפרט – התובע בעיני הבריות".
(ע"א 723/74 הוצאת עתון הארץ נ' חברת החשמל פד"י לא (2) 281, בעמ' 293).

הביטוי "גיבוב השטויות שכתבת" ויתר הביטויים המופיעים בפרסום הראשון, כשהם נכתבים בפורום הזה, שבו שפה זו היא די מקובלת, ועל רקע המחלוקת שפיצלה את חברי העמותה ל"שני מחנות", ועל רקע הודעת ההתפטרות של התובע, שבה הטיח דברים בעמותה ובחברי ועד העמותה, אינם דברים העלולים לעניות דעתי לפגוע בהערכה לה זוכה התובע בעיני חברי העמותה או בעיני קהל הקוראים של הפורום. ברור לכל קוראי ההודעות והתגובות בפורום (ראה בייחוד ת/1), כי התכתובות הללו הן חלק ממחלוקת שפרצה בעמותה ופילגה את שורותיה. בטוחני כי הקוראים את ההודעות בפורום הבינו כך את הדברים, ולא ראו את הביטויים הללו כפוגעים או משפילים או מבזים את התובע. הקורא הסביר, שקרא את הדברים תוך ידיעת ההקשר, הבין מן הסתם כי מדובר בחילופי האשמות הדדיות, במסגרת המחלוקת שפרצה. כל קורא כזה לא היה מתייחס ברצינות לאמירה "גיבוב שטויות", ולא היה מבין ממנה כי התובע הוא אדם הכותב שטויות, או כי כתב שטויות במקרה זה (בהודעת ההתפטרות).

14. לחלופין, גם לו סברתי שיש בו, בפרסום הראשון, משום פרסום לשון הרע, גם אז לא הייתי מקבל את התביעה, ככל שהיא מבוססת על הפרסום הזה, הואיל ומדובר ב"מעשה של מה בכך", כמשמעותו בסעיף 4 לפקודת הנזיקין (והשווה על"ע 4444/99 הועד המחוזי נ' עו"ד וינוגרד פד"י נה (5) 908, ת.א. (נת' 6685/02 עו"ד דוידוביץ נ' שנקר, אתר נבו, ת.א. (פ"ת) 4768/05 עו"ד ניסים נ' כחלון, אתר נבו. בכל אלה – ביטויים פוגעים בהרבה מזה הנדון כאן נחשבו, בנסיבות הענין, כמעשה של מה בכך).

הפרסום השני (ניצול מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים)

15. בפרסום השני, הנתבע מייחס לתובע (שהיה חבר העמותה ויועצה המשפטי) (א) כי הוא משקר ומסלף מידע (ב) כי הוא נתן ייעוץ משפטי שגוי (ג) כי הוא ניסה לנצל מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים (ד) כי הוא תרם רבות, אבל לא לעמותה, אלא לכך ש"המצב הגיע לאן שהגיע".

16. אזכיר שוב כיצד נולד הפרסום השני: התובע פרסם את הודעת ההתפטרות שלו. בתגובה פרסם הנתבע את "הפרסום הראשון" ("גיבוב השטויות שכתבת" וכו'). בתגובה לכך פרסם

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

נתן חקמן את בקשתו כי הנתבע יסיר מהפורום את הפרסום הראשון. ובתגובה לכך בא הפרסום השני, הנדון עתה. בנוסף לכל אלה, אין להתעלם כמובן גם מפרסום של התובע, שכותרתו "ECUTEC כל האמת" (נספח 1 לכתב ההגנה), אשר בו האשים התובע את ערן גומר, ואת "חבר ידידיו הנאמנים", בכך שהם "בחרו לשקר לכם" (לחברי המועדון).

"מאחר ורן פשוט משקר ומסלף מידע"

17. סבורני, על רקע כל אלה, כי האמירה "מאחר ורן פשוט משקר ומסלף מידע" אינה מהווה, בנסיבות הענין דנן, משום לשון הרע על התובע. התובע הוא שפתח ב"מיתקפה" בה האשים את ערן גומר ונאמניו באמירת שקר גס לחברי העמותה. הוא פרסם כי מה שגומר "סיפר לכם שמוסד טיג נבחר להיות הנציג הרשמי של ECUTEC בישראל", הוא בבחינת **שקר גס**, ו"חבל שיו"ר המועדון מר ערן גומר וחבר ידידיו הנאמנים **בחר לשקר לכם**". וכן בהמשך: **"ואז בא לשקר פה בפורום המועדון לכולכם, שהוא נבחר לנציג הרשמי"**. על רקע זה, אמירה כגון "מאחר ורן פשוט משקר ומסלף מידע" נראית כתגובה ישירה לאותן האשמות, בדבר אמירת שקר, שהתובע הוא שפתח בהן. קריאת הדברים בהקשר הזה של המחלוקת שפרצה בעמותה (כפי שהיא משתקפת בכתובים), ושל האשמות התובע את ערן גומר ונאמניו בכך שהוא "עובד עליהם" ומספר להם שקרים גסים, מוציאה לדעתי את הדברים, בהקשר בו נאמרו, מכלל לשון הרע.

18. הביטוי "חבר ידידיו הנאמנים" של גומר עשוי להתפרש כמכוון (גם) אל הנתבע (גם אם התובע כיום מכחיש זאת), ואזכיר בהקשר זה כי הנתבע נזכר במפורש בשמו בתחילת הפרסום הזה (נספח 1), שם נאמר: "כמובן שהודעתי זכתה מיד לעריכה/מחיקה/שינוי והדבקת כותרות ע"י מר ערן גומר ו/או עו"ד שי אלבינצר". ייתכן באמת שהתובע, בביטוי "חבר ידידיו הנאמנים", לא כיוון אל הנתבע, אך אם הנתבע הבין את הדברים כמכוונים (גם) אליו, אינני יכול לשלול פרשנות זו.

ומכל מקום, גם אם דבריו הנ"ל של התובע ("חבר ידידיו הנאמנים") לא כוונו אישית אל הנתבע, אלא רק (כטענת התובע) אל ערן גומר ואל שותפיו העסקיים, סבורני כי הנתבע רשאי היה – הן משום שגם הוא נזכר, בשמו, בפרסום זה, והן ובעיקר בהיותו חבר ועד העמותה ודובר העמותה – לצאת להגנתו של יו"ר העמותה ולכתוב לנתן חקמן: דע לך, לא יו"ר העמותה הוא המשקר, נהפוך הוא, מי שמשקר ומסלף מידע הוא דווקא התובע.

"לא רק שנתן ייעוץ משפטי שגוי"

19. באשר לטענה, הנכללת אף היא בפרסום השני, כי התובע נתן ייעוץ משפטי שגוי, מסופקני אם ניתן לראות בכך, בנסיבות הענין, משום לשון הרע, שכן, הדברים הובאו כתשובה ישירה

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

ועניינית על טענת התובע שהועד החדש בחר "למדור" אותו מהעניינים המשפטיים של
העמותה, ולהתעלם בהפגנתיות מהייעוץ המשפטי שניתן על ידו. על הדברים האלה משיב
הנתבע, כעורך דין, וכחבר ועד העמותה, כי התובע נתן ייעוץ משפטי שגוי.
"אשמח לשוחח עמך ולהבהיר לך את תרומתו האדירה של רן, אבל לא לעמותה, אלא לכך
שהמצב הגיע לאן שהגיע, ומדוע"

20. אשר לאמירה בדבר "תרומתו האדירה של רן, אבל לא לעמותה, אלא לכך שהמצב הגיע לאן
שהגיע", אינני רואה באמירה כללית ומעורפלת זו משום לשון הרע. לא השתכנעתי כי
אמירה מעין זו עלולה להשפיל או לבזות או לפגוע בתובע או בהערכה לה הוא זוכה בעיניו
של נתן חקמן (שהרי הפרסום הזה נשלח אל נתן חקמן, ואליו בלבד, ורק הוא לבדו קיבל
אותו, וקרא אותו), בייחוד בשים לב לכך שנתן חקמן (בהודעתו שלו אל הנתבע) מתייחס אל
התובע כאל "חבר מייסד שזכויותיו רבות מאוד בעמותה (ולא אכנס כאן לפועלו של רן
ולתרומתו לאורך השנים, כיוון שתקצר היריעה)".

"ניסה לנצל את מעמדו כ"יועץ משפטי" לטובת אינטרסים פרטיים"
21. באשר לאמירה, בפרסום השני, כי התובע "ניסה לנצל את מעמדו כ"יועץ משפטי" לטובת
אינטרסים פרטיים", כאן כבר מדובר למעשה בהאשמת התובע בשחיתות, ולא יכול להיות
ספק כי מדובר בלשון הרע. האשמת היועץ המשפטי, או היועץ המשפטי לשעבר, של
העמותה, בכך שנתן ייעוץ משפטי לא מתוך שיקול של טובת העמותה אלא מתוך אינטרסים
פרטיים שלו, היא האשמה אשר עלולה להשפילו, לבזותו בשל מעשים או התנהגות
המיוחסים לו, ואף לפגוע בו במשלח ידו או במקצועו כעורך דין.

22. אינני מקבל את האבחנה, שעורך הנתבע בסיכומיו (סע' 43), בין הפרסום כי "איש ציבור
ניצל את מעמדו בעיריית ת"א לקבלת טובות הנאה כספיות" (ענין שנדון בע"א 9462/04)
לבין הפרסום במקרה דנן כי התובע **"ניסה** לנצל את מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים
פרטיים". אכן, לענין האחריות הפלילית קיים הבדל בין אדם שביצע עבירה לבין אדם
שניסה לבצע עבירה, אך לענין הבנת משמעותו של דבר שפורסם, בעיני הקורא הסביר, אין
לעניות דעתי כל הבדל בין "התובע ניצל מעמדו" לבין "התובע ניסה לנצל מעמדו", כיועץ
משפטי, לטובת אינטרסים פרטיים. שכן –

"כאשר באים לבחון משמעותן של מילים לצורך בדיקת מהותן, מפרשים
אותן על פי המובן אותו מייחס להן הקורא או השומע הסביר, ואין מטים
אוזן לפרשנויות משפטיות, בדרך בה היו בוחנים מסמך משפטי ומנתחים תכנו"
(ע"א 723/74 הוצאת עתון הארץ נ' חב' החשמל פד"י לא (2) 281, בעמ' 300).

וכן בהמשך (שם):

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 2402-01-08 לפיד נ' אלבינצר

"כאשר בית המשפט בוחן דברים שפורסמו בעתון, ומבקש ליישם את המבחן של האדם הסביר והרגיל, עליו להעריך מה משמעותן ומובן של המילים בעיני קורא העתון הרגיל, ולשקול איך היה הלה מבין את הכתוב".

דעתי היא, שהקורא הרגיל והסביר, בקוראו את הפרסום השני, לא היה נכנס לאבחנות משפטיות בין "ניצל את מעמדו" לבין "ניסה לנצל את מעמדו". קורא זה היה רואה בשני הדברים היינו הך, והיה רואה בכך דברים שללא ספק עלולים להשפיל את התובע, לבזותו, ולפגוע בו.

23. נכון הדבר, שפרסום זה לא היה עלול לפגוע במשרתו של התובע כיועץ המשפטי של העמותה, שהרי הוא כבר התפטר ממשרתו זו, אך הוא עלול היה בהחלט לפגוע במשלח ידו או במקצועו כעו"ד (שהרי מי ירצה להיזקק לשירותיו של עו"ד, הפועל לטובת אינטרסים פרטיים, ולא לטובת לקוחו).

24. ציינתי לעיל כי האמירה הכללית שהתובע הוא שתרם תרומה אדירה לכך "שהמצב הגיע לאן שהגיע" אינה מהווה בנסיבות הענין משום לשון הרע, שכן הוא לא היה עלול לפגוע או לבזות את התובע בעיני הנמען היחיד של ההודעה, נתן חקמן. לא כן הדבר ביחס לאמירה, הנדונה עתה, אשר מייחסת לתובע מעשה שחיתות. הכלל הוא כידוע כי "די בכך שהפרסום היה עלול לגרום לאחת מהתוצאות המפורטות בסעיף 1 לחוק, כדי לבסס אחריות בגין עוולת לשון הרע" (ע"א 4534/02 רשת שוקן נ' הרציקוביץ' פד"י נח (3) 558, בעמ' 566). נראה לי פשוט וברור, כי הודעה פרטית למר חקמן, אשר מייחסת לתובע שחיתות, אכן עלולה היתה לפגוע בתובע, גם בעיני חברו, נתן חקמן. אין נפקא מינה אם אכן אירעה והוכחה פגיעה בפועל. כאמור למשל בפרשת ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, אתר נבו (בפיסקה 18 לפסה"ד):

"לצורך גיבוש עוולה בגין לשון הרע אין צורך להוכיח כי אדם בפועל הושפל או בוז. די שהפרסום עלול היה להביא לתוצאה כזו".

פרסום לשון הרע

25. מכל האמירות הכלולות בשני הפרסומים נשוא התובענה הגעתי למסקנה כי רק ההאשמה בשחיתות אכן מהווה לשון הרע. כאן יש לציין כי גם מרכיב ה"פרסום" נתקיים, על אף שההודעה הפרטית מופנית ומיועדת רק למר חקמן, והוא היחיד שיכול להקיש את הקוד המתאים ולקבל את ההודעה הזאת (פרו', עמ' 27, ש' 6 – 8), שכן, לפי סעיף 7 לחוק, די בפרסום לשון הרע לאדם אחד או יותר זולת הנפגע. על כן צודק התובע בטענתו כי "די לי

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

שמר נתן חקמן קיבל את ההודעה הפרטית הזאת, בשביל להוכיח את הפרסום" (עמ' 27, ש' 14 – 15).

הגנת אמת הפרסום

26. ביחס לאמירה – אותה אני רואה כלשון הרע – כי התובע "ניסה לנצל את מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים", הנתבע לא טמן ידו בצלחת, והראה, במידה הנדרשת, כי הדברים אינם קלוטים מן האויר.

בהקשר זה, אינני סבור (כפי שסבור הנתבע, ראה סעי' 32, 35 לתצהירו) כי בהודעת התובע נספח 1 לכתב ההגנה היה משום ניסיון לנצל את מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים. זאת מן הטעם הפשוט, שכאשר פורסמה הודעה זו של התובע, היה זה כבר לאחר שהתפטר מתפקידו כיועצה המשפטי של העמותה.

אך ישנו ענין אחר שהנתבע מצביע עליו בהקשר זה: הנתבע העיד בתצהירו (סעי' 21, 22) כי פורסמו בפורום העמותה תמונות של רכביהם הפרטיים של ערן גומר, של הנתבע, ושל חבר עמותה נוסף, תמונות אשר נשאו את הלוגו של סדנת טיג, ואשר הוספו לחתימותיהם בפורום. התובע פנה אל מספר חברי ועד העמותה בקשר לפרסום זה, ודרש, בתפקידו כיועץ המשפטי של העמותה, כי התמונות הללו יוסרו, בטענה שקיים איסור בעמותה לפרסם עסקים פרטיים. הנתבע טוען בתצהירו כי טענה זו משוללת יסוד, כי אין כל איסור כאמור בעמותה, וכי המניע של התובע היה מניע אישי מובהק, היינו, התובע ראה בכך תחרות ופגיעה בעסקו שלו בתחום הרכב. הנתבע אף מפרט בתצהירו (סעי' 24) כי לאורך שנות קיום העמותה, פרסמו חברי הוועד את עסקיהם הפרטיים באתר העמותה ובפורום העמותה, והתובע לדבריו אף עודד זאת. טענות אלה של הנתבע לא נסתרו בכל דרך: התובע לא חקר בסוגיה זו, לא את הנתבע ולא את ערן גומר. התובע לא הוכיח קיומו של איסור בעמותה לפרסם עסקים פרטיים. יתר על כן, התובע עצמו, בתגובה להודעה של מוסד טיג כי "אנחנו בתהליכי פתיחה מחודשת במיקום "צפוני" יותר", ו"בכל מקרה אנו עדיין פתוחים באשדוד ונשמח לראותכם חזרה בין לקוחותינו" (מוצג נ/3), מגיב, בהודעה שלו מיום 6/8/07 שעה 17:53, במלים אלה: "יפה מאד, בהצלחה חברים ... "וכו" (ראה מוצג נ/3). אין מלה וחצי מלה של גינוי או של מחאה מאת התובע, יועצה המשפטי של העמותה, על כך שערן גומר מפרסם את עסקו הפרטי בפורום העמותה. להיפך, הוא מאחל לו בהצלחה. רק בשלב מאוחר יותר, כאשר הבין התובע כי ערן גומר/מוסד טיג הפך או עומד להפוך למתחרה שלו, ולקחת את זיכיון ECUTEC מידיו, רק אז פונה התובע אל מספר חברי ועד העמותה ודורש מהם, בתוקף תפקידו כיועץ המשפטי, להסיר את התמונות הנושאות את הלוגו של סדנת טיג (תצהיר גומר, סעי' 15, 16, 33).

נראה אם כן כי יש רגליים לטענה בדבר ניצול מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים.

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

27. למותר להזכיר כי עשוי אדם לחוב בפיצויים בגין פרסום לשון הרע, גם אם כתב לחברו מכתב ובו דברי אמת. שכן, הגדרת "לשון הרע" אינה מותנית בכך שתוכן הפרסום לא יהיה אמת. גם מקום שהפרסום מכיל עובדות אמת בלבד, הוא עשוי להיחשב כלשון הרע. האמת איננה מוציאה את הדברים מכלל "לשון הרע" (א' שנהר, "דיני לשון הרע", נבו הוצאה לאור, תשנ"ז-1997, בעמ' 121).

היסוד של "ענין ציבורי"

28. אין די בהוכחת האמת שבפרסום. תחולת ההגנה לפי סעיף 14 לחוק מותנית, בנוסף, גם בכך שהיה בפרסום ענין ציבורי. אם יסוד זה אינו מתקיים – לא קמה הגנת סעיף 14 לחוק. הכוונה בביטוי "ענין ציבורי" היא, שהפרסום מביא עמו תועלת לציבור. "פרסום עשוי להביא תועלת לציבור אם תורם הוא לגיבוש דעתו בעניינים ציבוריים, ואם יש בו כדי לגרום לשיפור אורחות חיו". (ע"א 439/88 רשם מאגרי מידע נ' ונטורה פד"י מח (3) 808, בעמ' 826).

ובמקום אחר :

"הדין הישראלי אינו מסתפק באמת. הוא דורש אלמנט נוסף כתנאי להגנה, אשר ביטוי בקיומו של אינטרס ציבורי ספציפי בפרסום. ההגנה על פרסום כזה נובעת מהסברה, כי טמונה בו תועלת כזו לחברה, הגוברת במידה ניכרת על הנזק הצפוי לשמו הטוב של הנפגע מן הפרסום. המטרה היא להביא לדיון ציבורי, על בסיס מידע נכון, עניינים אשר חשובים לציבור". (דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות נ' קראוס פד"י נב (3) 1, בעמ' 39).

החוק אינו מבחין, לענין זה, בין פרסום לשון הרע אשר פורסם, למשל, באמצעי התקשורת, לבין פרסום לשון הרע אשר "פורסם" לאדם אחד בלבד זולת התובע. בשני המקרים נדרש "ענין ציבורי", ואין מקום לומר כי במקרה של פרסום בקרב חוג אנשים מצומצם, או אף לאדם אחד, די בכך שלאותו חוג אנשים או לאותו אדם אחד יהיה ענין בפרסום. גם כאשר הפרסום הוא לאדם אחד או למספר מצומצם של אנשים, נדרש – לצורך הגנת אמת הפרסום – כי תהיה תועלת ציבורית בפרסום, היינו כי הפרסום יתרום לציבור הרחב, יביא תועלת לחברה (השווה ת.א. (ת"א) 62359/07 שחף נ' אליהו, אתר נבו, בפיסקה 74 לפסה"ד). כאשר הפרסום מופנה למספר מצומצם של אנשים, התועלת הציבורית תתבטא ביתרון לכלל החברה מעצם העובדה שהמידע הועבר למי שאליו הועבר (א' שנהר, "דיני לשון הרע", נבו הוצאה לאור, תשנ"ז-1997, בעמ' 227).

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

במקרה שבפניי, ייתכן שהיה למר חקמן ענין בקבלת האינפורמציה, הכלולה בפרסום השני, מאת הנתבע, אך אינני רואה כיצד ניתן לומר כי היה בפרסום "ענין ציבורי", במובן שהוסבר לעיל. הפרסום אינו תורם מאומה ואינו מביא כל תועלת לציבור, לחברה. גם לא ניתן לומר במקרה דנן (עפ"י המבחן הנ"ל, שהוצע ע"י המלומד א' שנהר, שם) כי עשויה היתה לצמוח תועלת כלשהי לציבור מעצם עשייתו של הפרסום, מעצם העברתו של המידע למי שאליו הועבר (נתן חקמן).

29. המסקנה מן האמור היא, כי הגנת אמת הפרסום אינה עומדת לו, לנתבע, במקרה זה, ולו משום שלא נתקיים היסוד כי "היה בפרסום ענין ציבורי".

הבעת דעה?

30. משהגנת אמת הפרסום לא צלחה, מבקש הנתבע להסתמך על הגנת סעיף 15 (תום לב), ובעיקר – הגנת הבעת דעה על התנהגות התובע בקשר לענין ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של התובע, במידה שהם נתגלו באותה התנהגות (סעיף 15(4) לחוק). השאלה העיקרית בהקשר זה היא האם עסקינן באמת ב"הבעת דעה". פרסום יוגדר כהבעת דעה, אם האדם הסביר יבין את האמור בו כדעתו של הכותב, ולא כהצגת עובדות מצידו (א' שנהר, שם, בעמ' 310 – 311). על ביהמ"ש להסיק מסקנתו בשאלה זו עפ"י השכל הישר וההיגיון, לאחר שיעיין בכתבה בשלמותה (ע"א 259/89 הוצאת מודיעין נ' ספירו פד"י מו (3) 48, בעמ' 55).

"בסיווג האימרה יש לתת משקל לאופן שבו היא נתפסת בעיניו של הקורא הסביר. רוצה לומר, האם סובר הוא כי הוא מוזמן לשפוט את האימרה, או שמא מתבקש הוא לאמצה כעובדה וללא ביקורת עצמאית? הרושם הכללי שיוצר מירקם הכתבה בעיני הקורא הסביר הוא שחולש על סיווגה של האימרה, ואין הוא מנתח ניתוח מדוקדק כל אימרה ואימרה. רושם זה מושפע מניסוחה של האימרה, ממקומה בכתבה, ומהמבנה הכולל שלה". (ע"א 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות פד"י מט (2) 843, בעמ' 856 – 857).

"ניסוח טענה באופן קטגורי יעיד שזו מהווה עובדה, ולא הבעת דעה".

(שנהר, שם, בעמ' 312).

במקרה שבפניי, הנתבע כותב אל מר חקמן באופן קטגורי כי התובע ניסה לנצל את מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים. הוא מציג בפניו ענין זה כעובדה מוגמרת, ולא כהבעת דעה, שבאפשרות הקורא לקבלה או לא לקבלה. לעניות דעתי, כל קורא סביר של האמור יפרש את הדברים הללו כעובדה, ולא כהבעת דעתו של הכותב, דעה שהקורא מוזמן לשפוט או לבקר אותה. אי לכך, הגנת הבעת דעה בתום לב אינה יכולה לעמוד לנתבע במקרה זה.

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 08-01-2402 לפיד נ' אלבינצר

הגנות נוספות

31. הנתבע בסיכומיו טוען בנוסף כי עומדות לו גם הגנות סעי' 13(9), 15(2), 15(3), 15(10) לחוק איסור לשון הרע.¹ בהקשר להגנות הללו מסתפק הנתבע באיזכור סעיפי החוק (ר' סעי' 4 לסיכומי הנתבע) מבלי להרחיב ולנמק מדוע עומדות לו לדעתו ההגנות הללו או איזו מהן. די בכך כדי לדחות טיעון זה, בלא צורך להיזקק אליו. בתכלית הקיצור אומר, כי סעי' 13(9) אינו מתקיים, שכן, בוודאי אין המדובר בפרסום שהנתבע היה **חייב** לעשות **על פי דין**, וגם לא עפ"י הוראה או היתר מאת רשות המוסמכת לכך כדין.

סעיף 15(2) אינו מתקיים, הואיל ואין כל **חובה** מוטלת על הנתבע כלפי נתן חקמן, לא חוקית, לא מוסרית, ולא חברתית, לעשות את הפרסום שעשה. ייתכן שהיה זה מתבקש, כענין של נימוס ודרך ארץ, כי הנתבע יתן מענה לפנייתו של נתן חקמן אליו, אך שום **חובה** לעשות כן לא היתה מוטלת עליו, ובוודאי לא חובה לכלול בתשובתו דברים המהווים פרסום של לשון הרע.

סעיף 15(3) אינו מתקיים שכן אין המדובר בהגנה על ענין **אישי** כשר **של הנתבע** (יתר חלקי הסעיף אינם רלוונטיים לענייננו).

סעיף 15(10) אינו מתקיים משום שלא קבעתי, ואינני קובע, כי התובע (בהודעתו נספח 1 לכתב ההגנה) פרסם לשון הרע. וגם **לו** קבעתי כך, הרי הגנת סעיף 15(10) אינה חלה על כל תגובה ללשון הרע שפורסמה קודם לכן, אלא רק על תגובה המהווה **גינוי או הכחשה** של אותה לשון הרע (שנהר, שם, בעמ' 299 – 300). במקרה דנן, האמירה כי התובע "ניסה לנצל מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים" אינה מהווה גינוי או הכחשה של הפרסום שפרסם התובע (נספח 1 לכתב ההגנה) כי "ערן גומר וחבר ידידיו הנאמנים בחר לשקר לכם" (בענין נציגות ECUTEC בישראל).

גם הגנת "מעשה של מה בכך" (סעיף 4 לפק' הנזיקין) אינה חלה במקרה דנן, בהקשר של הפרסום על ניצול מעמד היועץ המשפטי לטובת אינטרסים פרטיים. זוהי האשמה חמורה למדי, ואיננה ענין של מה בכך.

גובה הפיצוי

32. באשר לגובה הפיצוי, התובע דורש פיצוי ללא הוכחת נזק, בגידרו של סעיף 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע. בהקשר זה יש להביא בחשבון כי הפרסום השני "פורסם" לאדם אחד ויחיד – נתן חקמן – ואין בלתו. הדבר מלמד בבירור על כך **שלא** היתה לנתבע "כוונה לפגוע"

¹ הנתבע מצייין שם גם את הגנות סעי' 14, 15(4), 15(6), 15(7) לחוק, אך באלה כבר דנתי לעיל.

בית משפט השלום בהרצליה

27 דצמבר 2009

ת"א 2402-01-08 לפיד נ' אלבינצר

בתובע. וייתכן מאוד, שיש רגליים לטענת הנתבע בסיכומיו (עמ' 22) כי שמו של התובע לא נפגע כלל, בפועל, בעניינו של חברו הטוב נתן חקמן, אשר מכיר את התובע היטב ומעריך אותו מאוד (כך עולה מההודעה של נתן חקמן מיום 10/11/07 שעה 18:10), ובפרט לאור העובדה שנתן חקמן (כפי שעולה מהודעתו הנ"ל) היה בוודאי ער למחלוקת שפרצה בעמותה, ולחילופי הדברים בפורום העמותה, וניתן לכן להניח כי הוא קרא והבין את הדברים בקונטקסט הזה ולא "התרגש" יתר על המידה (אם בכלל) מדברי לשון הרע שפורסמו אודות התובע. (מכל מקום, נתן חקמן לא זומן לעדות, כדי להוכיח אחרת).

יש להביא בחשבון גם את קביעתי כי האמירה, שהתובע ניסה לנצל מעמדו כיועץ משפטי לטובת אינטרסים פרטיים, איננה חוטאת לאמת, וכמעט שקיבלתי את הגנת אמת הפרסום, לולא נכשל הנתבע ב"משוכה" של "ענין ציבורי". שיקול זה הינו רלוונטי לענין גובה הפיצוי, לפי סעיף 19(2) לחוק איסור לשון הרע.

כאשר אני משקלל כל אלה, אך בייחוד את ההיקף המצומצם מאוד של הפרסום (אדם אחד), סבורני כי הפיצוי במקרה זה צריך להיות על הצד הנמוך מאוד, ואני מעמידו על סך של 3,500 ש"ח.

סיכום

33. לסיכום אני מחייב את הנתבע לשלם לתובע סך 3,500 ש"ח בתוספת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 1,000 ש"ח בצירוף מע"מ, והכל בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום בפועל.

ניתן היום, י' טבת תש"ע, 27 דצמבר 2009, בהעדר הצדדים.

המזכירות תשלח פסק דין זה לצדדים.

צבי דותן, שופט